

Kursguide

Läkarprogrammet, T6

MC606G: Medicin, Hälsa och sjukdom IV

15 högskolepoäng

TEMA:

- Reproduktion och Utveckling (inklusive PU och VFU)

I kursplanen och andra **kursspecifika vägledande dokument**, till exempel den här kursguiden, hittar du information om kursen som du läser.

I **studieguiden** hittar du information som är viktig att känna till oavsett vilken kurs eller vilket program du går. Det handlar om universitetets pedagogiska grundsyn, akademiskt skrivande, stöd för dig som har en funktionsnedsättning, examinationer, fusk, studieuppehåll och studieavbrott.

<https://www.oru.se/utbildning/jag-ar-student/mina-studier/studieguide/>

1	Övergripande information	4
1.1	Tid för kursens genomförande	4
1.2	Kontaktuppgifter	4
1.3	Utbildningsplan	4
1.4	Kursplan och kursens mål	4
1.5	Läraktiviteter	5
1.6	Examinationer och övriga obligatoriska moment, bedömning och betygskriterier	5
1.6.1	Temaperiod Reproduktion och Utveckling, 7 högskolepoäng (Provkod: A100)	6
1.6.2	Basgrupp, 2 högskolepoäng (Provkod: B100)	6
1.6.3	Grundläggande kompetenser för utövandet av läkaryrket, 1,5 högskolepoäng (Provkod: C100)	6
1.6.4	Klinisk färdighetsträning, 0,5 högskolepoäng (Provkod: D100)	7
1.6.5	Verksamhetsintegrerade temadagar (Provkod: E100), Obligatoriskt deltagande (DT)	7
1.6.6	Morfologi II, 1,5 högskolepoäng (Provkod: F100)	7
1.6.7	Kompetenser inom professionell utveckling, 2 högskolepoäng (Provkod: G100)	8
1.6.8	Självreflektion i relation till eget lärande och framtida yrkesidentitet, 0,5 högskolepoäng (Provkod: H100)	8
1.7	Betyg	8
1.8	Obligatoriska moment och hantering av frånvaro	8
1.9	Kursvärdering och kursanalys	9
1.10	Rekommenderad litteratur	9
2	Kursens mål och nedbrutna mål	10
2.1	Inledning	10
2.2	Mål inom anatomi	10
2.3	Taxonomier	10
2.3.1	SOLO (S2-S5)	11
2.3.2	Miller (M1-M4)	11
2.4	Kursens mål och nedbrutna mål	12
2.4.1	Kunskap och förståelse	12
2.4.2	Färdighet & förmåga	15
2.4.3	Värderingsförmåga och förhållningssätt	15
3	Förberedelse till obligatoriska moment	17
3.1	Seminarium Abort och sterilisering (Provkod: G100)	22
3.2	Seminarium Patientsamtal (Provkod: G100)	22
3.3	Gynekologisk undersökning av en professionell patient under handledning "Proffspatient" (Provkod: D100)	17
3.3.1	Syfte	17

3.3.2	Tid och plats.....	17
3.3.3	Vad händer under dagen?.....	17
3.3.4	Litteratur/länkar.....	17
3.3.5	Vad gör Du vid frånvaro?.....	17
3.4	VFU temadag på kliniken för obstetrik och gynekologi (Provkod: E100).....	18
3.4.1	Syfte.....	18
3.4.2	Tid och plats.....	18
3.4.3	Vad händer under dagen?.....	18
3.4.4	Litteratur/länkar.....	19
3.4.5	Vad gör Du vid frånvaro?.....	19
3.5	VFU temadag på bröstmottagning (Provkod: E100).....	19
3.5.1	Syfte.....	19
3.5.2	Tid och plats.....	19
3.5.3	Vad händer under dagen?.....	20
3.5.4	Vad gör Du vid frånvaro?.....	20
3.6	VFU temadag på barnkliniken (Provkod: E100).....	20
3.6.1	Syfte.....	20
3.6.2	Tid och plats.....	20
3.6.3	Vad händer under dagen?.....	20
3.6.4	Litteratur/länkar.....	21
3.6.5	Vad gör du vid frånvaro?.....	22

1 Övergripande information

1.1 Tid för kursens genomförande

Se kalender i [kronox](#). Använd kurskoden **MC606G** för att söka.

1.2 Kontaktuppgifter

	Namn (rumsnr)	Tel.	E-post:
Kursansvarig	Marleen Lentjes (X4305)	019 303 932	maria.lentjes@oru.se
Examinator	Karin Zetterström (X1102)	-	karin.zetterstrom@oru.se
Utbildnings- och forskningsadministratör	Camilla Verdugo (X4518)		utbildningsadm.MV@oru.se
Studievägledare	Kristoffer Krause (X4528)		studievagledning.mv@oru.se
Programansvarig	Marita Andersson Grönlund (X5501)		marita.andersson-gronlund@oru.se
Temaansvarig Tema RU	Karin Zetterström (X1102) Andreas Ohlin (X1216)		karin.zetterstrom@oru.se andreas.ohlin@oru.se
Föreläsare, laborationshandledare och övriga lärare	Se schema i kronox . Använd kurskoden MC606G för att söka.		

1.3 Utbildningsplan

I Utbildningsplanen kan Du läsa mer detaljerat om hur Läkarprogrammet är uppbyggt. Länk till Utbildningsplanen: <https://www.oru.se/utbildning/jag-ar-student/kurs--och-utbildningsplaner/>

Programmet är indelat i fyra stadier och där varje stadium är uppbyggt av terminslånga kurser som i sin tur är uppbyggda av temablock där varje tema utgår från några av kroppens funktioner. I Medicinsk Temakurs 6 ingår ett tema: **Reproduktion och Utveckling**.

1.4 Kursplan och kursens mål

Kursplanen är det dokument som juridiskt reglerar utbildningen. Det är målen i kursplanen som examineras. Kursplanen hittar Du via länken: <https://www.oru.se/utbildning/jag-ar-student/kurs--och-utbildningsplaner/>. Använd kurskoden **MC606G** för att söka fram aktuell

kursplan. För en mer detaljerad beskrivning av vad respektive mål omfattar, så kallade *nedbrutna mål*, se [kursguide del 2](#).

1.5 Läraktiviteter

Läkarprogrammet vid Örebro Universitet är uppbyggt kring några centrala pedagogiska utgångspunkter. En viktig grund är synen på Dig som student som den som tar initiativ till och är aktiv i lärandet. Du kommer redan från början tränas att ta eget ansvar och vara självständig i Ditt lärande. Detta leder till att Du blir väl förberedd för det livslånga lärandet som yrkeslivet kräver. Målet är också att främja Din egen personliga utveckling och förmåga att värdera kunskap och olika källor till kunskap.

Programmet bygger på en långt driven integration av ämnen och kunskapsområden med lärandemål som gradvis fördjupas och bygger på vad Du tidigare har lärt Dig under utbildningen (progression). Teori och praktik kommer att knytas ihop på ett naturligt sätt så att Du gradvis utvecklar Ditt lärande och växer i Din professionella kompetens.

Utbildningen genomsyras av ett vetenskapligt förhållningssätt, där Du tillägnar Dig ett kritiskt tänkande.

Programmet bygger på Problembaserat lärande (PBL) som pedagogisk modell. PBL är en internationellt väl etablerad modell för läkarutbildning. Modellen är utvecklad för att på ett genomarbetat sätt främja de pedagogiska utgångspunkter som beskrivits ovan.

De huvudsakliga lärandeformerna är basgrupparbetet och Ditt eget individuella kunskapssökande. Under Medicinsk temakurs 6 kommer Du att ha två basgruppsuppgifter inlagda varje vecka (tisdag em och fredag fm), förutom under verksamhetsförlagd utbildning (VFU). *Du kommer att samarbeta i en grupp med sju till nio studenter och där varje grupp har en **handledare som är närvarande hälften av gångerna**. Du får återkoppling via mejl efter en basgruppsträff utan handledare.* Basgruppsarbetet sker enligt Läkarprogrammets PBL-cirkel i 8 steg.

För att hjälpa Dig i Ditt individuella kunskapssökande finns ytterligare lärandeformer. I kursen ingår också till exempel laborationer, seminarier, föreläsningar och demonstrationer. Du kommer att få träna samtalsmetodik och undersökningsteknik både i kliniskt träningscentrum och på patienter under verksamhetsförlagd utbildning (VFU).

1.6 Examinationer och övriga obligatoriska moment, bedömning och betygskriterier

Övergripande regler för examination hittar du i Universitetets [studieguide](#).

Under kursen, Medicin, Hälsa och sjukdom IV används följande examinationer. Utöver examinationer innehåller kursen några provkoder med obligatoriska moment där du måste delta men där din prestation inte bedöms. Dessa provkoder bedöms med betyget **deltagit (DT)**.

1.6.1 Temaperiod Reproduktion och Utveckling, 7 högskolepoäng (Provkod: A100)

Hur går det till: Digital individuell skriftlig salstentamen med blandade frågeformer, flervalsfrågor, kortvarsfrågor, essäfrågor. Även frågor som berör Professionell Utveckling kan ingå.

Bedömning och betygskriterier: För godkänt betyg krävs som regel att Du skall ha uppnått 65% korrekta svar av totalpoängen på respektive provkod. Tider för ordinarie- och omtentamen schemaläggs innan kursstart och återfinns i programgemensamt examinationsschema på Blackboard/Organisationer/Läkarprogrammet/Examination.

Specifika regler för respektive examination anges även på försättsbladet till tentamen.

1.6.2 Basgrupp, 2 högskolepoäng (Provkod: B100)

Hur går det till: Löpande examination. Arbete i basgrupp.

Bedömning och betygskriterier: Se dokumentet "Ramar och riktlinjer för godkänt deltagande vid basgruppsarbete" på Blackboard/Organisationer/Läkarprogrammet/Basgruppsarbete:

https://lms.oru.se/ultra/organizations/2292_1/cl/outline

1.6.3 Grundläggande kompetenser för utövandet av läkaryrket, 1,5 högskolepoäng (Provkod: C100)

Hur går det till: 30 timmar verksamhetsförlagd utbildning (VFU) i primärvård och deltagande i seminariet "Tillbakablick och framåt spaning". Mer information angående VFU på T6 hittar du på VFU webbsida: https://www.oru.se/globalassets/oru-sv/institutioner/mv/vfu/student/termin-6/vfu-tema-primarvard/t6_vfu_information-till-studenter-och-handledare_231212.pdf

Bedömning och betygskriterier: Som del av dokumentation och bedömning inför betygssättning används VFU-intyg. Bedömning av Dina prestationer sker av handledare på VFU, övriga lärare och examinator. Som underlag för bedömningen av VFU ska Du observeras av handledare vid genomförande av kliniska aktiviteter s k *Entrustable Professional Activities (EPA)*. Information om EPA och vilka EPA som ingår i vilken placering finns på www.oru.se/epa.

För godkänt betyg krävs att Du:

- kan kommunicera på ett begripligt sätt med patient, närstående och personal
- bemöter patienter, närstående, personal och medstudenter respektfullt
- kommer och går i tid, är förberedd för uppgifter
- aktivt deltar under VFU
- utför obligatoriska moment under VFU (https://www.oru.se/globalassets/oru-sv/institutioner/mv/vfu/student/termin-6/vfu-tema-primarvard/t6_vfu_information-till-studenter-och-handledare_231212.pdf)

Examinator kan besluta om att med omedelbar verkan avbryta Din VFU om Du visar allvarliga brister (se [kursplanen](#)).

1.6.4 Klinisk färdighetsträning, 0,5 högskolepoäng (Provkod: D100)

Hur går det till:

Bröstundersökning lärs ut genom:

1. Bröstundersökning på modell

Gynekologisk undersökning lärs ut genom:

1. Föreläsning om gynekologisk undersökning
2. Gynekologisk undersökning på modell
3. Gynekologisk undersökning av en professionell patient under handledning ('proffspatient')*

Förbereder Dig för moment markerade med * (se [kursguide del 3](#))

Bedömning och betygskriterier: För godkänt krävs att Du har deltagit i alla moment på respektive undersökning i nämnd ordning och visat att Du kan genomföra en adekvat undersökning med respekt för patienten. Att vara godkänd på momenten är ett krav för att få gå ut på verksamhetsintegrerade temadagar på bröstmottagning respektive kliniken för obstetrik och gynekologi (se också **1.6.5**).

Omexamination sker i samband med nästa ordinarie kurstillfälle.

1.6.5 Verksamhetsintegrerade temadagar (Provkod: E100), *Obligatoriskt deltagande (DT)*

Hur går det till: Temaspecifika verksamhetsförlagda dagar.

- 0,5 dag på kliniken för obstetrik och gynekologi (*individuell placering*)*
- 0,5 dag på bröstmottagning*
- 1 dag på barnkliniken, inklusive [introduktionsföreläsning](#) som ges i början på kursen*

Bedömning och betygskriterier: För att erhålla DT krävs att Du:

- deltar i aktiviteten (se också **1.6.4**)
- förbereder Dig för moment markerade med * (se [kursguide del 3](#))
- ta ansvar för att få en skriftlig närvaroregistrering på intyget från handledare (<https://www.oru.se/globalassets/oru-sv/institutioner/mv/vfu/dokumentblanketterintyg/intyg--t6/intyg-vfu-tema-t6-r.pdf>)
- uppvisar ett respektfullt bemötande av patienter, vårdpersonal, medstudenter och lärare

Omexamination sker i samband med nästa ordinarie kurstillfälle.

1.6.6 Morfologi II, 1,5 högskolepoäng (Provkod: F100)

Hur går det till: Temaövergripande praktisk examination. Du blir examinerad på 2 huvudstationer: Makroskopisk patologi och Mikroskopisk patologi. En huvudstation kan delas upp i olika delstationer.

Stationsexamination som innefattar anatomi, histologi och funktion i normal och patologisk vävnad för samtliga organ och organsystem (se särskilda stöddokument på Blackboard – länken kommer). I stationerna används bland annat anatomiska modeller, bilder, virtuella verktyg och demonstrationer för att illustrera normal och patologisk morfologi och normala och patologiska funktioner.

Bedömning och betygskriterier: För godkänt skall Du kunna relatera deskriptiv och topografisk anatomi, histologi samt funktion till de bilder och fall som presenteras. För godkänt krävs att ha uppnått 65% korrekta svar av totalpoängen, men där minst 50% korrekta svar krävs på varje enskild station (se ovan).

Under vårterminen genomförs omexamination omedelbart efter kurs Självständigt arbete.

Under höstterminen genomförs omexamination i kursvecka 1 av termin 7.

1.6.7 Kompetenser inom professionell utveckling, 2 högskolepoäng (Provkod: G100)

Hur går det till: Seminarier kring tema-specifika ämnen:

- Global hälsa
- Abort och sterilisering*
- Patient samtalet*
- Psykomotorisk utveckling

Bedömning och betygskriterier: För godkänt krävs att Du:

- förbereder Dig för seminarier markerade med * (se [kursguide del 3](#))
- deltar aktivt i de uppgifter som ingår i seminarierna i enlighet med instruktion
- uppvisar ett respektfullt bemötande av medstudenter och lärare

Omexamination sker i samband med nästa ordinarie kurstillfälle.

Om det finns särskilda skäl, och om det med hänsyn till det obligatoriska momentets karaktär är möjligt, får examinator besluta att ersätta det obligatoriska momentet med en annan likvärdig uppgift.

1.6.8 Självreflektion i relation till eget lärande och framtida yrkesidentitet, 0,5 högskolepoäng (Provkod: H100)

Hur går det till: Inlämningsuppgift.

Bedömning och betygskriterier: För godkänt krävs att Du:

- visar fördjupad förmåga att reflektera över Ditt eget lärande och Ditt egna roll i gruppen
- genomför skriftlig uppgift i enlighet med instruktion på BlackBoard
- uppvisar ett respektfullt bemötande av lärare

1.7 Betyg

Som betyg på kursen används Underkänd (U) eller Godkänd (G) enligt rektorsbeslut nr 349/2010, Dnr CF 50-502/2010. För specifik beskrivning av bedömning och betygskriterier se ovan under rubrik [Examination, bedömning och betygskriterier](#).

1.8 Obligatoriska moment och hantering av frånvaro

Obligatoriska moment innebär alltid att vid frånvaro behöver ersättning göras. Se vidare om vilka [förberedelser](#) som rekommenderas och hur frånvaro hanteras i 1.6 **Examinationer och övriga obligatoriska moment, bedömning och betygskriterier** av denna kursguide.

1.9 Kursvärdering och kursanalys

Kursvärdering avser Dina och Dina kurskamraters synpunkter på kursen, medan termen kursanalys innefattar den samlade information av kursen med hänsyn tagen till bl.a. kursvärderingen, studentåterkoppling vid t.ex. studentluncher, examinationsresultat och läraråterkoppling om kursen.

Kursvärdering sker vid kursens slut, d.v.s. i slutet av terminen. Vid denna används ORU Survey, ett elektroniskt kursvärderingssystem vid Örebro universitet där Du får en anonym länk. För kursens framtida utformning är det ytterst viktigt att Du medverkar. Med hjälp av kursvärderingarna kan vi förbättra och utveckla kursen och därför vill vi att Du svarar på frågorna så rakt och ärligt Du kan, vi vill också få Dina förslag till förbättringar. Kursansvarig får en sammanfattning av kursvärderingarna och sammanställer en kursutvärdering, som återkopplas till Dig.

VFU utvärderas separat.

1.10 Rekommenderad litteratur

Rekommenderad litteratur för respektive kurs och tema se Blackboard under: Organisationer/Läkarprogrammet/Litteraturlistor.

Länk: https://lms.oru.se/ultra/organizations/2292_1/cl/outline

2 Kursens mål och nedbrutna mål

2.1 Inledning

Nedan följer de övergripande kursmålen följt av de nedbrutna målen för tema Reproduktion och Utveckling. I de temaspecifika nedbrutna målen anges vilken SOLO- och Miller taxonominivå som gäller för respektive mål. Vissa övergripande kursmål saknar nedbrutna mål. Alla mål är inte temaspecifika utan kan vara en del av professionell utveckling eller grundläggande kompetenser för utövande av läkaryrket.

De flesta nedbrutna mål har någon lärandeaktivitet knuten till sig, såsom basgruppsfall, föreläsningar eller laborationer. Men målen är inte täckta av dessa aktiviteter, utan det krävs också självstudier, då det alltid är målets taxonomiska nivå som anger djupet på den önskade kunskapen. Några mål kan vara enbart självstudier.

2.2 Mål inom anatomi

Tänk på att för de olika organen inom temat gäller generellt följande lärandemål, såvida inte något annat specificeras:

Makroskopisk anatomi: Organets svenska och vetenskapliga *namn* (latin/grekiska); organets makroskopiska *uppbyggnad* och huvudsakliga *funktion*; organets *förankring* till omgivande vävnader; organets *topografiska* lokalisering i förhållande till omgivande strukturer; organets *försörjning* av artärer, vener, lymfkärl samt nerver; samt *lokalisering* av närbelägna lymfknotor.

Mikroskopisk anatomi, d.v.s. histologi: Organets mikroskopiska *uppbyggnad och funktion* av olika vävnadskomponenter och deras cellulära och subcellulära strukturer samt deras relationer inom organet.

Normal och patologisk mikroskopisk anatomi, d.v.s. histologi: Organets mikroskopiska *uppbyggnad och funktion* av olika vävnadskomponenter och deras cellulära och subcellulära strukturer samt deras relationer inom organet.

2.3 Taxonomier

Läkarprogrammet bygger på en fortlöpande progression under hela utbildningen, där nivån på målen för lärandet gradvis ökar. För att tydliggöra denna progression och för att tydliggöra vilket djup som Du som student förväntas nå på varje kurs och delkurs har lärandemålen graderats enligt etablerade klassifikationssystem (taxonomier).

För lärandemål som rör kunskap och förståelse används SOLO (Structure of the Observed Learning Outcome) taxonomin, som är en gradering av kunskap från att känna till enstaka fakta om ett ämnesområde till att ha en fördjupad kunskap, kunna integrera och kritiskt granska kunskap och överföra principer till nya sammanhang.

För lärandemål som rör färdighet och förmåga används klassifikation enligt Miller (Millers pyramid), som graderar praktisk förmåga från att känna till och veta hur och varför man gör något till att självständigt kunna utföra. Notera att de taxonomiska nivåerna inte är ett mått på omfattningen, utan på kunskapsdjup.

Varje kursens mål i kursplanen har en nivågradering, och för varje nedbrutet mål som hör till respektive kursmål anges i de flesta fall samma nivå. I vissa fall kan enskilda nedbrutna mål ha en lägre nivå, vilket betyder att just detta nedbrutna mål inte examineras på samma djup, utan kan läras in mer översiktligt.

Nedan följer en kort beskrivning av de respektive nivåerna, hur de kan benämnas och vad Du som student förväntas kunna göra på respektive nivå.

2.3.1 SOLO (S2-S5)

S2. Enkla kunskaper

Som student förväntas Du på denna nivå som exempel kunna visa att Du kan nämna eller känna igen en term, ett begrepp, beskriva vad det står för, räkna upp faktorer, ringa in ett fenomen så att missförstånd inte kan uppstå, exempelvis definiera ett sjukdomstillstånd. Denna nivå beskrivs med verb som att kunna "känna till", "visa kännedom om", "definiera", eller "identifiera".

S3. Flerfaldiga/sammansatta kunskaper

Som student förväntas Du som exempel att kunna beskriva samband, att kunna använda termer, orsaker eller faktorer inom ett område på ett sammanhängande sätt. Denna nivå beskrivs med verb som att kunna "redogöra för", att kunna "beskriva".

S4. Relaterad kunskap

Som student förväntas Du kunna integrera fakta så att de bildar ett meningsfullt sammanhang, att kunna reda ut ett sammanhang genom att koppla ihop orsaker och följder, att kunna jämföra fenomen och lyfta fram väsentliga likheter och skillnader. Denna nivå beskrivs med verb som till exempel att kunna "förklara" och att "jämföra".

S5. Överförbar/utvidgad kunskap

Som student förväntas Du kunna sätta in centrala fakta i vidare och djupare sammanhang, att kunna generalisera och överföra principer till andra sammanhang, att kunna diskutera nya fenomen utifrån tidigare kunskaper. Denna nivå beskrivs med verb som att kunna "diskutera", "analysera", "kritiskt granska", "bedöma" mm.

2.3.2 Miller (M1-M4)

Millers pyramid används för nivåbestämning av färdigheter och förmågor, exempelvis klinisk praktisk kompetens. De lägsta nivåerna av Millers pyramid motsvarar den kunskapsmässiga bakgrunden till de kliniska färdigheterna och kan även uttryckas med SOLO-taxonomin.

M1. (Veta om/Känna till)

Som student förväntas Du på denna nivå kunna visa att Du känner till en metod eller teknik, och kan definiera den så att missförstånd inte kan uppstå.

Aktiva verb i kursmålen: Visa kännedom/kunskap om.

M2. (Veta hur)

Som student förväntas Du kunna redogöra för eller beskriva hur och i vilket sammanhang en metod eller teknik används så att missförstånd inte uppstår.

Aktiva verb i kursmålen: Redogöra för hur man utför (alt, visa kunskap om hur man utför).

M3. (visa hur)

Som student förväntas Du på denna nivå kunna visa hur det aktuella momentet utförs, så att det tydligt framgår hur det genomförs.

Aktiva verb i kursmålen: Visa hur, visa hur man utför.

M4. (utföra)

Denna nivå innebär att Du som student självständigt kan utföra något i praktiska situationer i reell vårdkontext eller i vissa fall i simulerad situation. Denna nivå uppnås inte inom alla delar i grundutbildningen utan först senare under den fortsatta yrkesutövningen

Aktiva verb i kursmålen: Utföra, självständigt utföra momentet.

2.4 Kursens mål och nedbrutna mål

2.4.1 Kunskap och förståelse

Förklara struktur och funktion hos bröst, kvinnliga reproduktionsorgan och bäckenbotten samt hur normala funktioner upprätthålls genom samspel mellan olika celltyper och organsystem (S4)

- *bröstets embryologi, histologi och anatomi (S3)*
- *reproduktionsendokrinologi och reglering av menstruationscykeln*
- *förändringar i reproduktionsorganen under kvinnans livscykel*
- *bröstets förändringar under kvinnans livscykel och menstruationscykeln (S3)*
- *amningens fysiologi och hormonell reglering av amning bäckenbottens uppbyggnad och funktion (S3)*

Förklara etiologi, patogenes och patofysiologi vid vanliga sjukdomar/tillstånd samt mindre vanliga men principiellt viktiga sjukdomar/tillstånd i bröst, kvinnliga reproduktionsorgan samt bäckenbotten (S4)

- *blödningsrubbningar, dysmenorré, klimakteriebesvär samt mekanismer för vanliga endokrinologiska avvikelser*
- *benigna förändringar i bröst*
- *benigna förändringar i kvinnliga reproduktionsorgan*
- *bäckenbotten- och blåsdysfunktion*
- *de vanligaste maligna sjukdomarna i bröst och kvinnliga reproduktionsorgan*
- *konsekvenserna av sexuellt överförbara infektioner*

Förklara den normala graviditetens utveckling (S4)

- *graviditetsutveckling från och med implantationen till och med första trimestern*
- *fosterutvecklingen under andra och tredje trimestern*
- *fysiologiska förändringar i olika organsystem hos den gravida kvinnan genom hela graviditeten*
- *placentans uppbyggnad och funktion*

Redogöra för etiologi, patogenes och patofysiologi vid vanliga och principiellt viktiga avvikelser under första trimestern av graviditeten (S3)

- *spontan abort, extrauterin graviditet och trofoblasterjukdomar*
- *hur rökning och alkohol (S3) samt andra xenobiotika (S2) kan påverka fostret*

Förklara fysiologiska förändringar hos det nyfödda barnet samt etiologi, patogenes och patofysiologi vid vanliga avvikelser i nyföddhetsperioden (S4)

- *omställningar i andnings- och cirkulationsorganen efter förlossningen, inklusive betydelsen av surfaktant*
- *andningsstörningar och vanliga medfödda hjärtfel (S3)*
- *fetal och postnatal erytrocytfunktion samt mekanismer för fysiologisk ikterus*
- *avvikelser i graviditetslängd samt vanliga och principiellt viktiga komplikationer till underburenhet och överburenhet (S3)*
- *intrauterin tillväxtrubbning och dess påverkan på barnet under nyföddhetsperioden och senare i livet, inklusive Barker's hypotes (S3)*

Förklara barnets nutrition, normala tillväxt och utveckling samt etiologi, patogenes och patofysiologi vid de vanligaste avvikelserna i barnets tillväxt och utveckling (S4)

- *modersmjölkens sammansättning och amningens betydelse för barnet samt näringsbehov och normal kost i olika åldrar*
- *barnets normala tillväxt och utveckling samt den normala pubertetsutvecklingen*
- *tillväxt- och pubertetsrubbingar (S3)*
- *obesitas hos barn (S3)*
- *utveckling av CNS samt orsaker till vanliga avvikelser i psykomotorisk utveckling med inriktning på kromosomala avvikelser, cerebrala cirkulationsstörningar, sociala faktorer och avvikande språkutveckling*
- *utvecklingen av infektionsförsvaret under uppväxten samt åldersspecifika aspekter vid infektioner*

Förklara de huvudsakliga verkningsmekanismerna, inklusive mekanismer för biverkningar, för vanliga samt mindre vanliga men principiellt viktiga läkemedelsgrupper vid sjukdomar/tillstånd hos kvinnor och barn (S4)

- *olika former av hormonbehandling för kvinnor*
- *generella mekanismer för upptag, omsättning, effekt och biverkningar av läkemedel och hur dessa kan variera hos gravida respektive barn jämfört med andra patientgrupper (S3)*
- *hur läkemedel till modern kan påverka barnet under tidig respektive sen graviditet samt under amning*
- *teratogena aspekter av läkemedelsbehandling (S3)*
- *ålderns och kroppsviktens effekt på metabolism och dosering av läkemedel*

Beskriva principer för diagnostiska metoder för att studera genetik, struktur, funktion och patologi inom bröst, kvinnliga reproduktionsorgan samt hos barn och ungdomar (S3)

- *möjligheter, begränsningar och risker för radiologi- och ultraljudsundersökningsmetoder*
- *mammografiundersökning (S2)*
- *strålskydd och andra skyddsaspekter vid bild- och funktionsdiagnostik under graviditet och hos barn*
- *möjligheter för yngre barn att medverka vid bilddiagnostik*
- *molekylärgenomiska metoder för att studera mindre basparsvariationer och kopietals förändringar i DNA och deras tillämpning*
- *cytogenetiska metoder för att studera numeriska eller större strukturella kromosomförändringar och deras tillämpning*
- *Immunohistokemiska metoder för att studera proteinuttryck*

Förklara genetiska aspekter och mekanismer för hälsa och sjukdom (S4)

- *klinisk genetiska aspekter på de klassiska monogena nedärvningsmönstren och principiella aspekter på undantag från de klassiska monogena nedärvningsmönstren samt principer för genetisk vägledning (S3)*
- *genetisk rekombination, koppling och deras betydelse för fenotypen samt hur man beräknar genetiskt avstånd*
- *de vanligaste och principiellt viktigaste numeriska och strukturella kromosomala avvikelserna samt de syndrom de orsakar*
- *genetisk variation och dess betydelse för hälsa och sjukdom (S3). Det humana genomprojektet och globala projekt för genetisk variation samt deras betydelse för kunskapsutvecklingen inom temat (S3)*
- *principer för populationsgenetik, riskberäkning och Hardy Weinbergjämvikten (S2)*
- *epigenetiska modifikationer för genreglering och dess konsekvenser*
- *genetikens roll i carcinogenesen i tumörformer specifika för temat*

Redogöra för relevant lagstiftning och hälso- och sjukvårdens uppdrag inom folkhälsa och prevention med fokus på reproduktiv hälsa och barn (S3)

- *mödrahälsovårdens uppbyggnad och uppdrag med fokus på mödrahälsovårdens hela preventiva uppdrag*
- *aktuell abort- och steriliseringslagstiftning*
- *barnavårdcentralens uppbyggnad, basprogram för uppföljning samt BVCs uppdrag för råd och stöd till familjer*
- *basprogram för vaccinationer inom barn-skolhälsovård samt bakgrunden till dess utformning*
- *skolhälsovårdens arbetssätt och uppdrag*
- *barnkonventionen*

Visa kännedom om vårdpersonals anmälningsplikt angående barn som riskerar att fara illa (S2)

Visa kännedom om skillnader i hälso- och sjukvårdens organisation och styrning ur internationellt perspektiv med exempel från mödra- och barnhälsovård (S2)

Förklara viktiga skillnader i hälsa, sjuklighet och dödlighet inom mödra- och barnsjukvård ur internationellt perspektiv (S4)

- *graviditetsrelaterade orsaker till dödlighet internationellt samt betydelsen av hälsovårdens utformning och tillgången till effektiva preventivmetoder och säkra abortmetoder*
- *barnadödlighet i ett internationellt perspektiv, vilka tillstånd som är aktuella och möjliga åtgärder*
- *FN:s hållbarhetsmål med fokus på mål 3.1 och 3.2 (S2)*

2.4.2 Färdighet & förmåga

Visa hur man identifierar normalt och sjukligt i organ, struktur och funktion på makro och mikronivå, inom bröst, kvinnliga reproduktionsorgan och bäckenbotten samt hos barn och ungdomar (M3).

Genomföra patientsamtal med respekt för patientens integritet och behov (M3)

- *med föräldrar och barn i en okomplicerad klinisk situation*
- *i en simulerad miljö, i situationer med komplicerande faktorer*
- *med ett empatiskt och professionellt förhållningssätt*
- *med ett personcentrerat och hälsofrämjande förhållningssätt*
- *kunna reflektera över personcentreringens betydelse i patientsamtalet*
- *kunna reflektera över den egna kompetensen i patientsamtalet*

Visa hur man genomför en klinisk rutinundersökning samt basal utvecklingsbedömning av barn och ungdomar i olika åldrar (M3)

- *visa hur en allmän kroppsundersökning för rutinstatus utförs på vuxen eller äldre ungdom*
- *diktera patientjournal som inkluderar anamnes och status*
- *klinisk rutinundersökning av barn inklusive nyfödda*
- *tillväxtkurva inklusive normala variationer och avvikelser*
- *pubertetsbedömning*

Visa hur man utför en gynekologisk undersökning och en bröstpalpation (M3)

Visa hur man integrerar kunskap i morfologi för att identifiera normala och patologiska strukturer och funktioner på makroskopisk och mikroskopisk nivå (M3)

- *väsentliga och tydliga anatomiska strukturer och patologiska förändringar utifrån konventionell röntgen, datortomografi, magnetresonanstomografi och ultraljud*
- *väsentliga och tydliga patologiska förändringar i jämförelse med normal morfologi på histologisk och cytologisk nivå*

Visa fördjupad förmåga att genom arbete i grupp bidra till eget och andras lärande (M4)

2.4.3 Värderingsförmåga och förhållningssätt

Reflektera över vad ett professionellt förhållningssätt innebär i mötet med våld och våldsutsatthet

Reflektera över medicin-etiska principers roll i samband med abort och sterilisering ur ett aktuellt, historiskt och internationellt perspektiv

Visa insikt i olika yrkeskategoriers kompetens, ansvarsområden och skyldigheter inom mödra- och barnhälsovård

Visa ett förhållningssätt till patienter och deras närstående, olika yrkesgrupper i vården, lärare, universitetspersonal och medstudenter som är fritt från risk att skada tilliten eller förtroendet för läkaryrket

Visa fördjupad förmåga att utvärdera det egna lärandet och den egna utvecklingen mot en yrkesidentitet samt inventera behov av fortsatt kompetensutveckling

3 Förberedelse till obligatoriska moment

Alla obligatoriska moment finns omnämnda i Kursguiden [del I](#). Obligatoriska moment som har markerats med * i del I av kursguiden kräver förberedelse, vilket du hittar här.

3.1 Gynekologisk undersökning av en professionell patient under handledning "Proffspatient" (Provkod: D100)

3.1.1 Syfte

Du får fördjupa dina färdigheter inom gynekologisk undersökning genom att undersöka en proffspatient.

Anknyter till följande kursmål:

- Visa hur man utför en gynekologisk undersökning och en bröstpalpation

3.1.2 Tid och plats

Tidpunkt för varje grupp framgår av Kronox schemat. Vilket tillfälle som tilldelats varje enskild student hittar Du i ditt personliga schema på Blackboard.

Proffspatienter, studenter och instruktörer samlas på VO Obstetrik- och Gynekologi mottagning, fikarummet, B-huset våning 3, USÖ och behöver vara på plats kl. 15:45 ombytta. Omklädning i Campus USÖ källarplan. Beräknad tid för momentet är cirka 45-60 min.

3.1.3 Vad händer under dagen?

Ni kommer att fördelas två och två och kommer att, efter en genomgång av en av kvinnoklinikens doktorer, få göra en gynekologisk undersökning på en proffspatient. Till varje tillfälle är proffspatienter och instruktörer bokade.

3.1.4 Litteratur/länkar

För repetition av gynekologisk undersökningsteknik finns en instruktionsfilm på kursens Blackboard.

3.1.5 Vad gör Du vid frånvaro?

Vid väntat förhinder förväntar vi oss att Du hittar en student i en annan grupp som Du kan byta med. Ta hänsyn till [ordning](#) på undervisningstillfällena i så fall!

Alla byten ska kommuniceras med kursansvarig och personen Du har bytt plats med i ett och samma mejl.

Dessutom ber vi Dig att kontakta följande:

- Susanne Söderkvist: susanne.soderkvist@regionorebrolan.se
- Hanna Wahlund: hanna.wahlund@regionorebrolan.se

3.2 VFU temadag på kliniken för obstetrik och gynekologi (Provkod: E100)

3.2.1 Syfte

Att få en inblick i några av de ingående verksamheterna inom obstetrik- och gynekologi som anknyter till kursens mål.

Placeringen anknyter till följande kursmål:

- Visa hur man utför en gynekologisk undersökning och bröstpalpation
- Förklara struktur och funktion hos bröst, kvinnliga reproduktionsorgan och bäckenbotten samt hur normala funktioner upprätthålls genom samspel mellan olika celltyper och organsystem
- Förklara etiologi, patogenes och patofysiologi vid vanliga sjukdomar/tillstånd samt mindre vanliga men principiellt viktiga sjukdomar/tillstånd i bröst, kvinnliga reproduktionsorgan samt bäckenbotten
- Genomföra patientsamtal med respekt för patientens integritet och behov

3.2.2 Tid och plats

Vilket tillfälle som tilldelats varje enskild student hittar Du i ditt personliga schema på Blackboard. *OBS: datumen finns **inte** med i kronox eftersom placering är **individuell!***

Ni som ska vara på Obstetrik- och gynekologimottagningen i *Örebro* (B-huset, plan 3, USÖ) på förmiddagspasset behöver vara på plats kl. **8:20** ombytta. Ni som har eftermiddagspasset behöver vara på plats kl. **12:50** ombytta. Omklädning i Campus USÖ källarplan.

Ni som ska vara på Obstetrik- och gynekologimottagningen i *Karlskoga* behöver vara på plats kl. **07:45**. För eftermiddagspasset gäller i stället tiden kl. **12:30**. Ni tas emot av en undersköterska i "luckan" på mottagningen, som hjälper till med kläder.

Ni som ska vara på Obstetrik- och gynekologimottagningen i *Lindesberg* (plan 0) på förmiddagspasset behöver vara på plats kl. **8:15**. Ni som har eftermiddagspasset behöver vara på plats kl. **12:45**. Ni tas emot av en undersköterska i "luckan" på mottagningen, som hjälper till med kläder.

3.2.3 Vad händer under dagen?

Ni kommer att hänvisas till en för dagen ansvarig läkare vars mottagningsarbete ni kommer att få följa. När ni följer med på mottagningen kan det variera mycket vilka patienter som kommer, det kan vara både akut sjuka patienter och patienter med planerade besök. Ni kommer inte alltid kunna undersöka patienterna själva, men där det är lämpligt kommer ni kunna öva på något eller några moment i den gynekologiska undersökningen. Berätta gärna för läkaren då ni ses att ni går T6 och att ni just deltagit i proffspatientundersökningen, det är många studenter som passerar och läkaren kanske inte direkt är insatt i er förväntade kompetens.

Finns det någon alldeles speciell omständighet som gör att det inte är lämpligt att ni är på just den aktuella placeringen, t ex personlig bekantskap med någon patient, så tala med er närmaste handledare.

3.2.4 Litteratur/länkar

För repetition av gynekologisk undersökningsteknik finns en instruktionsfilm på kursens Blackboard.

3.2.5 Vad gör Du vid frånvaro?

Vid väntat förhinder förväntar vi oss att Du hittar en student som Du kan byta med. Ta hänsyn till [ordning](#) på undervisningstillfällena i så fall!

Alla byten ska kommuniceras med kursansvarig och personen Du har bytt plats med i ett och samma mejl.

Vid alla byten och sjukdomsfrånvaro, kontakta T6 LUA (Läkar Utbildnings Ansvarig läkare) *samt* kontaktpersonen på det ställe ni är planerade till:

Hanna Wahlund: hanna.wahlund@regionorebrolan.se

Maria Eriksson: maria.eriksson7@regionorebrolan.se

Obstetrik- och gynekologimottagningen *USÖ*:

Susanne Söderkvist, avd förest: susanne.soderkvist@regionorebrolan.se

Obstetrik- och gynekologimottagningen *Karlskoga (KGA)*:

Malin Karlsson, avd förest: malin.karlsson@regionorebrolan.se

Obstetrik- och gynekologimottagningen *Lindesberg (LBG)*:

Rebecca Blomberg, avd förest: rebecca.blomberg@regionorebrolan.se

3.3 VFU temadag på bröstmottagning (Provkod: E100)

3.3.1 Syfte

Att få träning i undersökning av det kvinnliga bröstet samt en inblick i hur en mammografiundersökning går till.

Placeringen anknyter till följande kursmål:

- Visa hur man utför en gynekologisk undersökning och en bröstpalpation
- Förklara etiologi, patogenes och patofysiologi vid vanliga sjukdomar/tillstånd samt mindre vanliga men principiellt viktiga sjukdomar/tillstånd i bröst, kvinnliga reproduktionsorgan samt bäckenbotten
- Beskriva principer för diagnostiska metoder för att studera genetik, struktur, funktion och patologi inom bröst, kvinnliga reproduktionsorgan samt hos barn och ungdomar
- Genomföra patientsamtal med respekt för patientens integritet och behov

3.3.2 Tid och plats

Tidpunkt för varje mottagningstillfälle framgår av Kronox schemat. Vilket tillfälle som tilldelats varje enskild student hittar Du i ditt personliga schema på Blackboard.

Ni ska vara på Kirurgklinikens mottagning B-huset, USÖ kl **07:40** ombytta.

3.3.3 Vad händer under dagen?

Ni kommer att vara med vid undersökning av en patient som ni sedan får följa också vid mammografiundersökningen. Finns möjlighet kan ni få tillfälle att delta vid undersökning av ytterligare någon patient.

3.3.4 Vad gör Du vid frånvaro?

Vid väntat förhinder förväntar vi oss att Du hittar en student i en annan grupp som Du kan byta med.

Alla byten ska kommuniceras med kursansvarig och personen Du har bytt plats med i ett och samma mejl.

Vid sjukdom kontaktar Du: kursansvarig och utbildningsadministratör.

3.4 VFU temadag på barnkliniken (Provkod: E100)

En föreläsning "Introduktion till VFU tema Barnkliniken - genomgång status" är planerad innan den första [temadagen](#) (se kronox). Under denna föreläsning kommer också en diskussion om barn i sjukvården, förberedelser inför undersökning osv.

3.4.1 Syfte

Syftet med aktiviteten är att få en praktisk introduktion till hur klinisk undersökning av barn upp till förskoleåldrarna genomförs. Undersökningsteknik kommer att relateras till psykomotorisk utvecklingsnivå vilket gör att även bedömning av barns utvecklingsnivå introduceras.

Anknyter till följande kursmål:

- Visa hur man genomför en klinisk rutinundersökning samt basal utvecklingsbedömning av barn och ungdomar i olika åldrar
- Genomföra patientsamtal med respekt för patientens integritet och behov

3.4.2 Tid och plats

Tidpunkt för varje mottagningstillfälle framgår av Kronox schemat. Vilket tillfälle som tilldelats varje enskild student hittar Du i ditt personliga schema på Blackboard.

Samling 08:30 i hisshallen våning 5, B-huset för kort introduktion med läkare på barnkliniken. 09:00 start på respektive avdelning/mottagning utifrån schemat nedan och ditt personliga schema som anger 'startställe'. Dagen beräknas sluta cirka 15:00.

Ombytta till sjukhuskläder. Förflyttning kan ske utomhus eller kulvert från B- till M-huset, ta ev. med ytterkläder.

3.4.3 Vad händer under dagen?

På kliniken sker undersökning av nyfödda barn på BB och/eller förlossningen samt auskultation vid planerat läkarbesök på Stora Holmens Barn- & Ungdomsmottagning (öppenvård).

	Student											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
08:00												
08:30	INTRODUKTION B-huset våning 5, Gullivivan (möts upp i hisshallen)											
09:00	BB				Avd 26				Avd 35 Rond			
09:45									Stora Holmen			
10:00												
11:00												
12:00	LUNCH											
	----- Hitta rätt plats											
13:00	Avd 26				BUM				Akuten			
14:00	BUM				BB	35	BB	35				
					35	BB	35	BB				
					BB	35	BB	35				
					35	BB	35	BB				

Förklaring till förkortningar, beskrivning var ni träffas och vad man gör på respektive avdelning/mottagning:

Stora Holmen – Stora Holmens Barn - Ungdomsmottagning.

BB – B-huset, plan 5. - Rutinundersökning av nyfödda.

BUM – Barn- Ungdomsmottagning, B-huset, plan 6 - Specialistmottagning barn 0-18.

Avd 26 – Barnavdelningen, B-huset, plan 6 - Slutenvård av akut sjuka barn 0-18.

Avd 35 – Neonatalvårdsavdelning, B-huset, plan 5 (och 8) Vård av för tidigt födda barn och sjuka nyfödda.

Akuten – Barnakuten, bredvid akutröntgen, mitt emot O-huset, bottenplan - Akutbedömningar av barn 0-18.

3.4.4 Litteratur/länkar

Avsnitten i *Rikshandboken – Barnhälsovård* om somatisk undersökning och psykomotorisk utveckling kan med fördel utforskas innan VFU Tema Barn- & Ungdomskliniken.

<http://www.rikshandboken-bhv.se/halsa-och-utveckling> (Utvecklingsbedömning)

<http://www.rikshandboken-bhv.se/pediatrik> (Anamnes & somatiska undersökningar)

3.4.5 Vad gör du vid frånvaro?

Vid väntat förhinder förväntar vi oss att Du hittar en student i en annan grupp som Du kan byta med.

Alla byten ska kommuniceras med kursansvarig och personen Du har bytt plats med i ett och samma mejl.

Vid sjukdom kontaktar Du: kursansvarig och utbildningsadministratör.

VFU-ansvariga på barnkliniken:

- Viktor Junaeus-Magnusson (viktor.junaeus-magnusson@regionorebrolan.se) 019-6026925
- Linnea Qvarnström (linnea.qvarnstrom@regionorebrolan.se) 019-6022097

3.5 Seminarium Abort och sterilisering (Provkod: G100)

Du ska förbereda dig genom att läsa dokument som läggs ut på BlackBoard (mapp Professionell Utveckling) innan seminariet.

3.6 Seminarium Patientsamtal (Provkod: G100)

Det finns en föreläsning "Patientsamtalet" innan VFU veckorna (se kronox) som Du rekommenderas att gå på.